

PAPILDOMO DRAUDIMO SĄLYGA NR. 452: TRAUMA DĖL NELAIMINGO ATSITIKIMO**Draudiminiai įvykiai**

- 452.1. Draudiminis įvykis yra nelaimingas atsitikimas, įvykęs apdraustajam draudimo laikotarpiu draudimo sutarčiai galiojant.

Nelaimingu atsitikimu laikomas staigus, netikėtas įvykis, kurio metu prieš apdraustojo valią apdraustojo kūną iš išorės veikianti fizinė jėga (taip pat cheminis, terminis, nuodingų dujų ar kitas fizinis poveikis) pakenkia apdraustojo sveikatai. Nelaimingais atsitikimais taip pat laikomi prieš apdraustojo valią įvykstantys atsitiktiniai ūmūs vidutinio ar sunkaus laipsnio apdraustojo apsinuodijimai maistu, vaistais, cheminėmis medžiagomis, dujomis, garais, nuodingaisiais augalais ar grybais. Infekcinė liga nėra laikoma nelaimingu atsitikimu.

Nedraudiminiai įvykiai

- 452.2. Nedraudiminiu įvykiu laikomas nelaimingas atsitikimas arba apdraustojo sveikatos sutrikimas, tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su:

- apdraustojo tyčiniu susižalojimu, apsinuodijimu ar bandymu nusižudyti;
- apdraustojo svaiginimus alkoholiu, toksinėmis, narkotinėmis ar kitomis psichiką veikiančiomis medžiagomis arba stipriai veikiančių vaistų vartojimu be atitinkamo gydytojo paskyrimo;
- apdraustojo bet kokios transporto priemonės valdymu, neturint reikiama vairuotojo pažymėjimo;
- apdraustojo dalyvavimu bet kurios sporto šakos užsiėmimuose, treniruotėse ar varžybose, jeigu draudimo sutartyje nenustatyta kitaip. Ši nuostata netaikoma individualiems sportiniams užsiėmimams, kurie nėra organizuojami sporto organizacijos ir yra tik apdraustojo laisvalaikio praleidimo forma;
- įgimtais ir/ar įgytais fiziniais trūkumais arba susirgimais, išskyrus fizinius trūkumus ar susirgimus, atsiradusius dėl draudimo sutarties galiojimo metu įvykusio kito draudimino įvykio;
- tyčine apdraustojo veika, užtraukiančia apdraustajam administracinę ar baudžiamąjį atsakomybę;
- karu, karo veiksmais ar nepaprastosios padėties įvedimu, branduolinės energijos poveikiu;
- apdraustojo dalyvavimu muštyne ir/ar jų iniciavimu (išskyrus atvejus, kai neperžengiama būtiniosios ginties riba arba fizinės jėgos panaudojimas yra tiesiogiai susijęs su tarnybinių pareigų vykdymu);
- operacija, gydymu ar kitomis medicininėmis procedūromis, išskyrus atvejus, kai tos procedūros buvo atliekamos gydant draudimino įvykio metu atsiradusius sveikatos sutrikimus.

Draudimo išmoka dėl draudiminio įvykio

- 452.3. Atsitikus draudiminiam įvykiui, išmokama vienkartinė draudimo išmoka, kurios dydis išreiškiamas procentais nuo draudimo sutartyje nurodytos draudimo sumos traumos dėl nelaimingo atsitikimo atvejui ir nustatomas pagal šios Papildomo draudimo sąlygos Priedą Nr. 1.

- 452.4. Jei apdraustasis dėl draudimino įvykio pasekmii miršta nepraėjus po įvykio 30 dienų, tai draudimo išmoka dėl traumos nėra mokama. Jei tokia išmoka jau yra išmokėta, ji išskaičiuojama iš vienkartinės draudimo išmokos, mokamos apdraustojo mirties atveju pagal Gyvybés draudimo sąlygas, jei tokia išmoka yra numatyta.

Draudimo sąlygos galiojimo pabaiga visos draudimo sumos išmokėjimo atveju

- 452.5. Jei dėl vieno ar kelių draudiminių įvykių išmokama visa draudimo sutartyje nurodyta draudimo suma traumos dėl nelaimingo atsitikimo atvejui, draudikas nebeišskaičiuoja šios papildomo draudimo rizikos padengimo mokesčių nuo dienos, kurią kreipiama į draudiką dėl draudimino įvykio, dėl kurio buvo išmokėta visa arba visa likusi šio papildomo draudimo rizikos draudimo suma.

Išmoka nedraudiminio įvykio atveju

- 452.6. Nedraudiminio įvykio arba įvykio, atsitikusio kai draudimo apsauga buvo sustabdyta, atvejais draudikas jokių išmokų nemoka.

Pranešimo apie draudiminį įvykį terminai

452.7. Apie atsitikusį draudiminį įvykį reikia rašti pranešti draudikui nedelsiant ir būtinai ne vėliau kaip per 1 mėnesį nuo draudiminio įvykio (arba jo padarinių atsiradimo/nustatymo, jei padariniai atsirado/buvo nustatyti vėliau).

Dokumentai, pateikiami kreipiantis dėl draudimo išmokos

452.8. Kreipiantis į draudiką dėl draudimo išmokos mokėjimo, reikia pateikti šiuos dokumentus:

- draudimo liudijimą (dublikatą);
- prašymą, kuriame nurodomi draudiminio įvykio data ir pobūdis, taip pat stacionarinio ir ambulatorinio gydymo įstaigos ir gydymo jose pobūdis bei trukmę;
- pažymas iš gydymo įstaigos;
- invalidumo pažymėjimą (arba notariškai patvirtintą jo kopiją), jei tokis pažymėjimas apdraustajam išduotas;
- nelaimingo atsitikimo darbe aktą, jei tokis aktas buvo surašytas;
- įvykio aktą, surašytą policijoje, jei tokis aktas buvo surašytas;
- tardymo išvadą, teismo sprendimą, jei dėl nelaimingo atsitikimo buvo keliamą byla, arba jei nelaimingas atsitikimas susijęs su įvykiu, dėl kurio buvo keliamą byla.

452.9. Draudikas savo nuožiūra gali pareikalauti kitų, šių draudimo taisyklių 452.8 punkte neišvardintų dokumentų, reikalingų draudimo išmokos pagrįstumui bei dydžiui nustatyti.

Draudimo išmokos gavėjas

452.10. Draudimo išmoka mokama apdraustajam, jei draudimo liudijime ar jo priede nenustatyta kitaip.

452.11. Draudimo išmoka negali būti mokama asmeniui, dėl kurio tyčinės veikos (nustatytos teismo) įvyko draudiminis įvykis. Tokiu atveju kaltam asmeniui priklausanti mokėtinės draudimo išmokos dalis mokama:

- kitiems draudimo liudijime ar jo priede nurodytiems naudos gavėjams proporcingai padidinus jiems tenkančias išmokos dalis;
- apdraustajam, jeigu kitų naudos gavėjų nebuvo nurodyta.

452.12. Jei po draudiminio įvykio nespėjės gauti jam mokėtinės draudimo išmokos mirė išmokos gavėjas, draudimo išmoka mokama mirusio gavėjo teisėtiems paveldėtojams.

UAB "SAMPO GYVYBĖS DRAUDIMAS"

Generalinė direktorių

 R. Kasperavičiūtė

PAPILDOMO DRAUDIMO SĄLYGOS NR. 452

PRIEDAS NR. 1

Eil.	Draudimino įvykio padariniai	Mokamas draudimo sumos procentas
<u>Centrinė ir periferinė nervų sistema</u>		
1	Kaukolės kaulų lūžiai:	
	1.1. skliauto kaulų išorinės plokšteliės	5
	1.2. skliauto kaulų	10
	1.3. pamato (bazės) kaulo	20
	1.4. skliauto ir pamato kaulų	25
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Po tos pačios traumos gali būti taikomas tik vienas šio straipsnio punktas.	
	2. Jei dėl traumos buvo atveriama kaukolės ertmė (trepanacija, kraniotomija) arba daroma kaulų repozicijos (atitaisymo) operacija, tai taikant šio straipsnio 2, 3 arba 4 punktą papildomai mokama 10% draudimo sumos.	
	3. Už pakartotiną operaciją dėl tos pačios traumos papildomai 10% išmoka nebemokama.	
2	Intrakranialiniai (kaukolės viduje) trauminiai kraujo išsiliejimai (išlajos), hematomos:	
	2.1. subarachnoidiniai (esantys po voratinkliniu smegenų dangalu) kraujo išsiliejimai	10
	2.2. epiduralinė (esanti virš kietojo smegenų dangalo) hematomai	15
	2.3. subduralinė (esanti po kietuoju smegenų dangalu) ar/ir intracerebrinė (esanti smegenų audinyje) hematomai	20
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Po tos pačios traumos gali būti taikomas tik vienas šio straipsnio punktas.	
	2. Jei dėl traumos buvo atveriama kaukolės ertmė (trepanacija, kraniotomija), tai papildomai mokama 10% draudimo sumos, išskyrus atvejus, kai papildoma draudimo išmoka mokama pagal 1 straipsnį.	
	3. Už pakartotiną operaciją dėl tos pačios traumos papildomai 10% išmoka nebemokama.	
3	Galvos smegenų sužalojimai:	
	3.1. galvos smegenų sukrėtimas (komocija), sutrenkimas	5
	3.2. galvos smegenų sumušimas (kontuzija)	10
	3.3. galvos smegenų struktūros suardymas: smegenų išsiveržimas į išorę pro trauminę angą (prolapsus, fluxus, protrusio, fungus cerebri ir pan.)	50
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Po tos pačios traumos gali būti taikomas tik vienas šio straipsnio punktas.	
	2. Jei buvo taikytas ne trumpesnis kaip 5 dienų adekvatus stacionarinis gydymas	
4	Nervų sistemos pažeidimų, sąlygotų traumų, ūminiu atsitiktinių apsinuodijimų, mechaninių asfikcijų padariniai, kurie išlieka po 6 mėnesių po traumos dienos:	
	4.1. trauminės (toksinės) kilmės arachnoiditas, arachnoencefalitas arba encefalopatiya (encefalopatiya - tiktais asmenims iki 40 metų amžiaus)	10
	4.2. trauminė epilepsija, trauminė hidrocefalija, vidutinis psichikos pažeidimas, vienos galūnės parezė (monoparezė), likęs svetimkūnis kaukolėje ar smegenyse, trauminis parkinsonizmas (pastarasis padarinys - asmenims iki 40 metų amžiaus)	15
	4.3. dviejų ir daugiau galūnių parezė (hemiparezė, paraparezė)	30
	4.4. vienos galūnės paralyžius (monoplegija)	40
	4.5. vienpusis (pusės kūno) paralyžius (hemiplegija), apatiniai galūnių paralyžius (paraplegija)	60
	4.6. silpnnaprotystė (demencija)	70
	4.7. viršutinių ir apatiniai galūnių paralyžius (tetraplegija), dubens organų (šlapinimosi ar tuštinimosi) funkcijos ryškus pažeidimas, dekortikacija ("bežievės" smegenys)	100
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Kai dėl sunkios galvos smegenų traumos susilpnėja regėjimas ar/ir klausa ir tai patvirtinta gydant stacionare, tai draudimo išmoka papildomai mokama pagal atitinkamus lentelės straipsnius, patikrinus apdraustojo regėjimą ir klausą ne anksčiau kaip po 3 mėnesių nuo traumos dienos.	
	2. Po tos pačios traumos gali būti taikomas tik vienas 4 straipsnio punktas.	
5	Potrauminių uždegimų komplikacijos:	
	5.1. kaukolės (kaulų) osteomielitas (osteitas)	15
	5.2. smegenų pūliniai, pūlingi meningeitai	20
	<i>Pastaba:</i>	
	Draudimo išmoka pagal 4 ir 5 str. mokama papildomai prie draudimo išmokų, mokamų pagal 1-3 str., jei padarinį buvimą patvirtina įrašas medicininėje kortelėje	
6	Galvos nervų sužalojimas	
	<i>Pastaba:</i>	
	Draudimo išmoka mokama vieną kartą nepriklausomai nuo pažeistų nervų skaičiaus ir neatsižvelgiant į tai, ar pažeidimas vienpusis ar abipusis. Jeigu išmoka mokama pagal 1 str. 3 ar 4 punktus, tai 6 str. netaikomas	

7	Nugaros smegenų bet kurios dalies (taip pat ir arklio uodegos - cauda equina) sužalojimas:	
	7.1. sukrėtimas (commotio medullae spinalis)	5
	7.2. sumušimas (contusio medullae spinalis)	10
	7.3. suspaudimas (compressio medullae spinalis), krauko išsiliejimas į nugaros smegenis (haematomyelia)	30
	7.4. dalinis plyšimas, pusės nugaros smegenų skerspjūvio pažeidimas - Brauno-Sekaro sindromas, nugaros smegenų dalinis trauminis mielitas (myelitis traumatica transversa incompleta)	50
	7.5. visiškas nugaros smegenų nutraukimas, totalinis mielitas (myelitis totalis)	100
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Kai sužalotos nugaros smegenys, bet medicininės kortelės įraše nenurodytas sužalojimo pobūdis (forma, sunkumas), tai taikomas 7.1 punktas.	
	2. Po tos pačios traumos 4 ir 7 str. numatytos išmokos nesumuojamos. Jei, išmokėjus draudimo išmoką pagal šių straipsnių punktą, vėliau taikomas didesnė išmoką numatantis šių straipsnių punktas, išmokėtoji suma išskaičiuojama.	
	3. Jeigu dėl nugaros smegenų traumos buvo operuojama, tai papildomai vieną kartą mokama 15% draudimo sumos.	
8	Dėl periferinių nervų sužalojimo vienoje galūnėje esantys nervų uždegimai (neuritai): stipininkio (radialis), alkūninio (ulnaris), vidurinio (medianus), pažastinio (axillaris), sėdimojo (ischiadicus), šlauninio (femoralis), blauzdinio (tibialis), šeivinio (peroneus), pomentinio (subscapularis), poraktikaulinio (subclavius) nervų uždegimai	5
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Draudimo išmokos pagal 8 str. mokamos nepriklausomai nuo kitų traumos padarinijų vertinimo, tačiau jeigu draudimo išmoka mokama pagal 9 straipsnį, tai 8 straipsnis netaikomas.	
	2. Trauminiam neuritui yra prilyginami šie nervų pažeidimai: nervo sukrėtimas, sumušimas, suspaudimas, pertempimas, plyšimas, išrovimas.	
	3. Kai 8 str. nurodyti pažeidimai yra keliose galūnėse, tai kiekvienos galūnės pažeidimai vertinami atskirai.	
	4. Kai vienoje galūnėje yra sužalota keletas nervų, tai išmoka mokama tik vieną kartą.	
	5. Dėl pirštų nervų uždegimo išmoka pagal šių straipsnių nemokama.	
	6. Dėl neurito, sukelto atviro nervo sužalojimo, draudimo išmoka mokama pagal 8 str. Jei neuritas sukeltas uždarosios nervo traumos, draudimo išmoka mokama, jei neurito požymiai išlieka po 6 mėnesių nuo traumos dienos.	
9	Kaklinio, petinio, juosmeninio ir kryžmeninio rezginių bei jų nervų sužalojimai vienoje galūnėje Rezginių sužalojimai:	
	9.1. trauminis pleksitas (rezgino uždegimas)	10
	9.2. petinio rezgino dalinis plyšimas (disruptio partialis, Erbodiūšeno ir Klumpkēs-Dežerino sindromai)	20
	9.3. petinio rezgino visiškas išplėšimas (išrovimas)	40
	Rezginių nervų anatominio vientisumo pažeidimai (nutraukimai):	
	9.4. plaštakoje (išskyrus pirštų nervų sužalojima)	5
	9.5. dilbio, riešo, blauzdos, čiurnos srityje	10
	9.6. žasto, alkūnės, šlaunies, kelio srityje	25
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Plaštakos ar pėdos pirštų, taip pat pačios pėdos nervų sužalojimas nėra pagrindas draudimo išmokai mokéti.	
	2. Draudimo išmoka pagal 9.1 punktą mokama, jeigu pleksitas išlieka praėjus 3 mėnesiams po traumos dienos ir tai patvirtinta įrašas medicininėje kortelėje.	
	3. Kai dėl 9 straipsnyje išvardytų pažeidimų buvo operuojama (susūti nervai, daryta jų plastika, rezgino reinnervacija ir kt.), tai nepriklausomai nuo operacijų skaičiaus papildomai mokami 5% draudimo sumos.	
10	Regos organai	
10	Vienos akies akomodacijos (akių prisitaikymo matyti iš įvairaus astumo) paralyžius	15
11	Vienos akies hemianopsija (pusės akipločio išnykimas), trauminis žvairumas, diplopija (dvejinimasis), visiška ptozė (voko visiškas nusileidimas, nudribimas) dėl akies obuolio ar jo priedų pažeidimo	15
12	Akipločio susiaurėjimas vienoje akyje, dalinė ptozė, voko įvirtimas dėl akies traumos	10
13	Vienos akies pulsujantysis egzoftalmas (išverstakumas)	10
14	Vienos akies sužeidimai, nesusilpninę regėjimo:	20
	14.1. nekiauriniai akies obuolio pažeidimai (trauminė ragenos erozija, ragenos nubrozdinimas ir pan.), Ilo-Ilo nudegimai, hifema (kraugo išsiliejimas į akies priekinę kamerą) dėl kurių praėjus 3 mėnesiams po traumos lieka akies obuolio dangalų (terpių) potrauminiai randai arba dėmės	5
	14.2. kiauriniai akies obuolio sužeidimai, Ilo ar Illo nudegimai, hemoftalmija (kraugo išsiliejimas akies obuolio viduje, stiklakūnyje)	10
	<i>Pastaba:</i>	
	. žr. 20 straipsnio pastabas ir lentelę.	
15	Vienos akies potrauminės ligos, komplikacijos, traumos padariniai: konjunktivitas (junginės uždegimas), keratitis (ragenos uždegimas), iridociklitas (rainelės ir krumplyno uždegimas), choriorretinitas (gyslainės ir tinklainės uždegimas), randinė trichiazė (blakstienų palinkimas į akies obuolių), rainelės defektas, vyzdžio formas	5

pakitimai, lėšuko dislokacija (poslinkis), likę nepašalinti svetimkūnai akių obuolyje, gretimuose audiniuose bei akiduobėje

Pastaba:

Jei svetimkūnai akių paviršiuje nesukėlė potrauminių ligų ar komplikacijų ir dėl jų iš gydymo ištaigą buvo kreiptasi ne daugiau kaip du kartus, be to, akių funkcija nepakito, draudimo išmoka pagal 15 str. nemokama.

16	Vienos akių ašarų kanalélių funkcijos pažeidimas dėl jų sužalojimo	10
17	Vienintelės mačiusios arba abiejų nors kiek mačiusių iki traumos akių apakimas (neregystė)	100
18	Nereginčios akių obuolio pašalinimas (enucleatio bulbi) dėl traumos	10
19	Orbitos (akiduobės) lūžis	10

Pastaba:

Jei išmoka dėl akiduobės viršutinės sienos vientisumo pažeidimo yra mokama pagal 1 str., tai draudimo išmoka pagal 19 straipsnį nemokama.

20	Vienos akių regėjimo (be korekcijos) susilpnėjimas, nustatytas ne anksčiau kaip 3 mėnesiai ir ne vėliau kaip metai nuo traumos dienos, lyginant regėjimą iki traumos su regėjimu po traumos (žr. lentelę prie šio straipsnio)	
----	---	--

Pastabos:

1. 10-13, 15, 16 ir 20 str. taikomi tik patikrinus sveikatą ne anksčiau kaip po 3 mėnesių nuo traumos dienos.
2. Po tos pačios traumos 20 ir 14 straipsniai kartu netaikomi. Jei buvo išmokėta pagal 14 str., tai, mokant pagal 20 str., išmokėtoji suma išskaičiuojama.
3. Tinklainės atšokimas yra laikoma draudiminiu įvykiu ir draudimo išmoka mokama tikrai tada, kai tinklainė atšoko dėl tiesioginės akių traumos (sumušimo, sužeidimo, orbitos lūžio). Kai tinklainė atšoka dėl ligos (sunkios trumparegystės, hipertokinės ar kitų ligų), keliant sunkų daiką, darant stagių ar neįprastą judesį, sutrenkus kurią nors kitą kūno dalį, tai draudimo išmoka nemokama.
4. Kai draudėjas (apdraustasis) kreipiasi nepraejus 3 mėnesiams nuo draudimino įvykio ir yra padarinių, kurie numatyti 14 ir 15 str., tai rekomenduojama mokėti atitinkamą minimalią draudimo sumą ir patikrinti sveikatą ne anksčiau kaip po 3 mėnesių nuo draudimino įvykio.
5. Kai dėl vienos akių traumos yra keletas padarinių, kurie nurodyti tame pačiame straipsnyje, tai draudimo išmoka mokama pagal vieną iš straipsnio punktų.
6. Kai yra traumos padariniai, numatyti 14 str. 1 punkte, ir yra regėjimo susilpnėjimas, kuriam esant mokama 5% draudimo sumos, tai mokama 5% draudimo sumos pagal 14 str. 14.1 punktą, o 20 str. netaikomas.
7. Kai dėl traumos implantuotas dirbtinis lėšukas ar naudojama koreguojanti lėšis, tai mokėtina išmoka nustatoma pagal regėjimą iki implantacijos ar iki lėšio uždėjimo.

20 straipsnio lentelė

Regėjimo aštrumas		Mokama nuo draudimo sumos (%)	Regėjimo aštrumas		Mokama nuo draudimo sumos (%)
iki traumos	po traumos		iki traumos	po traumos	
1.0	0.9, 0.8	5	0.9	0.8, 0.7	5
	0.7	10		0.6	10
	0.6	15		0.5	10
	0.5	20		0.4	15
	0.4	25		0.3	15
	0.3	30		0.2	20
	0.2	35		0.1	30
	0.1	40		<0.1	40
	<0.1	45		0.0	45
	0.0	50			
0.8	0.7, 0.6	5	0.7	0.6, 0.5	5
	0.5	10		0.4	10
	0.4	10		0.3	10
	0.3	15		0.2	15
	0.2	20		0.1	20
	0.1	30		<0.1	30
	<0.1	40		0.0	35
	0.0	45			
0.6	0.5	5	0.5	0.4	5
	0.4	5		0.3	5
	0.3	10		0.2	10
	0.2	10		0.1	10
	0.1	15		<0.1	15
	<0.1	20		0.0	20
	0.0	25			

0.4	0.3	5	0.3	0.2	5
	0.2	5		0.1	5
	0.1	10		<0.1	10
	<0.1	15		0.0	20
	0.0	20			

0.2	0.1	5	0.1	<0.1	10
	<0.1	10		0.0	20
	0.0	20			

Pastabos:

- Visiškam aklumui (0,0) prilyginamas regėjimo susilpnėjimas nuo mažesnės kaip 0,01 iki šviesos jutimo (pirštų skaičiavimo prie veido).
- Kai dėl traumos pašalinamas iki traumos regėjusios akies obuolys, taip pat jam susiraukšléjus, papildomai mokama 10% draudimo sumos.
- Kai traumos padariniai numatyti keliuose straipsniuose (10-13, 15-16 ir 20 str.), tai juose nurodyti procentai sumuojamai, bet pagal juos visus mokama (jei sužalota viena akis) bendroji išmoka negali viršyti 45%.
- Kai gydymo ir profilaktikos įstaigų dokumentacijoje néra duomenų apie apdraustojo regėjimo aštrumą iki traumos, tai laikoma, kad regėjimo aštrumas buvo normalus (1,0), bet nebuvo aštrennis kaip nesužalotos akies regėjimas.

Klausos organai

- 21 Vienos ausies kaušelio sužalojimo (sužeidimo, nudegimo, nušalimo) padariniai:
- randai ausies kaušelio priekyje, pav.: kaušelio trauminė deformacija dėl randų arba netekta 1/3 ausies kaušelio
  - netekta nuo 1/3 iki 1/2 ausies kaušelio
  - netekta ausies kaušelio arba daugiau kaip pusės kaušelio
- Pastabos:**
- 21 straipsnyje išvardyti traumų padariniai nustatomi po apdraustojo sveikatos tikrinimo (21.1 punktas gali būti taikomas patikrinus sveikatą ne anksčiau kaip praėjus mėnesiui po traumos).
  - Kai išmoka mokama pagal 53 ar 54 straipsnį, tai ji nemokama pagal 21 straipsnį.
- 22 Vienos ausies klausos susilpnėjimas, esantis praėjus po traumos ne mažiau kaip 3 mėnesiams ir patvirtintas tikrinant sveikatą ne vėliau kaip po 12 mėnesių nuo traumos dienos:
- šnabždesio negirdėjimas iš mažesnio kaip 3, bet didesnio kaip 1 metras atstumo
  - šnabždesio negirdėjimas iš 1 metro atstumo
  - visiškas kurtumas (visiškas kalbos negirdėjimas)
- Pastabos:**
- Jei klausos aštrumas buvo sumažėjęs iki traumos, tai tas sumažėjimas įvertinamas pagal 22 str. ir atimamas iš procento, kuriuo įvertinta klausos būklė po traumos.
  - Tam tikrų kategorijų darbuotojų (dirbančių didesnio negu paprastai triukšmo sąlygomis: sprogdintoju, artileristu, radijo ir televizijos, sporto komentatorių ir kt.) profesinis klausos susilpnėjimas néra draudiminiu įvykio padarinys.
  - Iš draudimo išmokos, mokamos pagal 22 str., yra išskaičiuojama draudimo išmoka, mokėta pagal 23 str.
- 23 Vienos ausies būgnelio trauminis plyšimas, nesusilpninęs klausos
- Pastabos:**
- Kai dėl traumos plyšo ausies būgnelis ir susilpnėjo klausa, tai mokėtina išmoka nustatoma tik pagal 22 straipsnį, o 23 straipsnis netaikomas.
  - Kai dėl klausos susilpnėjimo (plyšus būgneliui) kreipiamasi nepraėjus nuo traumos 3 mėnesiams, tai rekomenduojama išmoką mokėti pagal 23 str. ir patikrinti sveikatą pas gydytoją otorinolaringologą ne anksčiau kaip po 3 mėnesių nuo traumos dienos.
  - Ausies būgnelio perforacija į ausies landą patekus kibirkštims (pvz., dirbant su suvirinimo aparatais) ar pan. yra laikoma draudiminiu įvykiumi tada, kai teikiant apdraustajam pirmają pagalbą iš karto po traumos ausies landos sienelėse buvo šviežio nudegimo požymiai (prireikus reikia išnagrinėti apdraustojo medicininę kortelę).
  - Jeigu ausies būgnelis plyšo lūžtant kaukolės pamatui (kaukolės vidurinei duobei), tai draudimo išmoka pagal 23 straipsnį nemokama.

2002-00-11

Kvėpavimo sistema

- 24 Nosies kaulų lūžis, nosies kremzlės išnirimas, taip pat šių ančių priekinių sienelių lūžiai: kaktinio ančio (sinus frontalis), akytkaulio (sinus ethmoidalis) arba veido ančio (sinus maxillaris, sinus Highmorei)

	Pastabos:	
1.	Kai yra orbitos (akiduobės), medialinės sienelės lūžis, tai šis straipsnis netaikomas (žr. 19 str.).	
2.	Lūžus skirtingiemis veido kaulams, išvardytiems 24 str., mokėtinis draudimo išmokos sumuojamos.	
3.	Kai dėl nosies kaulų lūžio arba kremzlinės sužalojimo nosis liko deformuota, tai papildoma išmoka gali būti mokama pagal 56 straipsnį.	
25	Plaučio sužalojimas, kontuzija, poodinė emfizema, hematoraksas (kraujo išlaja iš plaučio), pneumotoraksas (oras pleuros ermeje), trauminė pneumonija (plaučiu uždegimas), eksudacinis pleuritas (krūtiniplėvės šlapiuojantis uždegimas), nepašalintas svetimkūnis krūtinės ermeje: 25.1. vienoje pusėje 25.2. abiejose pusėse	5 10
	Pastabos:	
1.	Išmoka mokama, jeigu nurodyti padariniai yra dėl krūtinės ląstos ar jos organų tiesioginės traumos. Jei šių padariniai (ligu) priežastis kita (pvz., dėl persišaldymo, dėl organų operacijų, nesusijusių su krūtinės ląstos traumomis, ar dėl atsiradusių komplikacijų), draudimo sumos nemokamos.	
2.	Išmoka pagal 25 str. gali būti mokama papildomai prie išmokų, numatytyų 27-28 str. ir 29 str. 1 punkte.	
3.	Draudimo išmoka mokama tik vieną kartą, neatsižvelgiant į draudimino išmokos skaičių.	
4.	Kai ūminę pneumoniją sukelia atsikiltinis ūminis apsinuodijimas kvėpavimo takus dirginančiomis medžiagomis, pneumotoksiniu nuodais, tai draudimo išmoka mokama.	cheminėmis
26	Plaučio sužalojimas, dėl kurio: 26.1. yra plaučių funkcijos nepakankamumas išlikęs praėjus 9 mėnesiams nuo traumos dienos 26.2. pašalinti 1 – 2 plaučio segmentai, skiltis 26.3 pašalinta plaučio dalis 26.4 pašalintos kelios skiltys arba visas plautis	10 25 30 40
	Pastabos:	
1.	Draudimo išmoka pagal 26.1 punktą gali būti mokama tik papildomai prie sumų, kurios mokamos pagal 25 str. ir/ar 29 str. 3 punktą.	
2.	Po tos pačios traumos draudimo išmoka gali būti mokama tik pagal vieną 26 straipsnio punktą.	
27	Krūtinkaulio lūžis Pastaba: Draudimo išmoka mokama ir tada, kai krūtinkaulis lūžo apdraustajį reanimuojant (nepriklausomai nuo reanimacijos priežasties).	5
28	28.1 1-2 šonkaulių lūžis 28.2 3- 5 šonkaulių lūžis 28.3 Šešių ar daugiau šonkaulių lūžis Pastabos: 1. Draudimo išmoka mokama ir tada, kai šonkaulis lūžo apdraustajį reanimuojant (nepriklausomai nuo reanimacijos priežasties). 2. Šonkaulio kremzlinės dalies lūžis arba šonkaulio išnirimas yra prilyginamas šonkaulio lūžiui. 3. Išmoka mokama atsižvelgiant į lūžusių šonkaulių skaičių, nurodytą galutinėje klinikinėje diagnozėje. 4. Už pakartotiną to paties šonkaulio kaulinės dalies lūžimą yra mokama tik tada, kai lūžis neginčytinai patvirtinamas rentgeninio tyrimo metu.	3 5 10
29	Krūtinės ląstos kiauryminis sužalojimas, torakotomija (krūtinės ląstos atvėrimas), kai ji daryta dėl traumos: 29.1. krūtinės ląstos kiauryminis sužalojimas, kai torakotomija nedaryta, bet daryta chirurginė torakoskopija (pleuros ermės apžiūra), torakocentezė (krūtinės ląstos sienos pradūrimas), drenavimas 29.2. torakotomija, kai nesužaloti krūtinės ląstos organai 29.3. torakotomija, kai sužaloti krūtinės ląstos organai Pastabos: 1. Po tos pačios traumos išmoka mokama tik pagal vieną 29 straipsnio punktą. 2. Kai daromas pakartotinės torakotomijos (retorakotomijos), tai papildomai vieną kartą mokama 10% draudimo sumos (nepriklausomai nuo retorakotomijų skaičiaus). 3. Jei dėl krūtinės ląstos ar jos organų sužalojimo pašalintas plautis arba jo dalis, tai draudimo išmoka mokama pagal 26 str. o 29 str. netaikomas. 4. Kai išmoka mokama pagal 29.2 ar 29.3 punktus, tai 25 straipsnis netaikomas. 5. Jei darytos kelios 1 punkte išvardytos chirurginės manipuliacijos, tai išmoka mokama tik vieną kartą.	5 10 15
30	Gerklių, skydinės kremzlinės (cartilago thyreoidea), trachéjos, bronchų sužalojimas, poliežuvinio kaulo lūžis, viršutinių kvėpavimo takų nudegimas ar analogiškas pažeidimas, dėl traumos daryta bronchoskopija (bronchų apžiūra bronchoskopu), trauminis tarpusienio (mediastinumo) sužalojimas Pastabos: 1. Kai daryta tracheostomija (kakle padaroma išorinė trachéjos anga) arba mediastinotomija (tarpušienio atvėrimas), tai papildomai mokami 5% draudimo sumos.	5

Širdies ir kraujagyslių sistema

- 31 Širdies, jos dangalų ir stambiuju magistralinių kraujagyslių sužalojimas, nesukėlęs širdies ir kraujagyslių 25 funkcijos nepakankamumo
Pastabos:
1. Stambiosios magistralinės kraujagyslės yra šios: *aorta, plaučių, bevardė, miego arterijos (kamienai), vidinė jungo, viršutinė ir apatinė tuščiosios venos, vartų vena, taip pat magistraliniai kraujagyslių kamienai, užtikrinantys vidaus organų kraujotaka.*
  2. Kai draudimo išmoka mokama pagal 31 str., tai 29 str. netaikomas, išskyrus išmoką dėl retrakotomijos (žr. 29 str. 2 pastaba).
  3. Jeigu dėl stambiuju kraujagyslių sužalojimo buvo daroma kraujotakos atstatymo operacija, tai papildomai mokami 5% draudimo sumos (tik vieną kartą pagal 31, 32, 33 arba 34 straipsnį).
- 32 Širdies, jos dangalų ir stambiuju magistralinių kraujagyslių sužalojimas, sukėlęs širdies ir kraujagyslių funkcijos nepakankamumą, esantį praėjus po traumos dienos ne mažiau kaip 3 mėnesiams ir nustatyta nepraejus metams nuo traumos dienos (kai tai patvirtina išskaitinėje kortelėje arba gydytojo kardiologo išvada):
32.2. II arba II-III laipsnio	25
32.3. III laipsnio	50
- Pastabos:*
1. Mokant draudimo išmoką pagal 32 str., iš jos išskaičiuojamos draudimo išmokos (jei jos mokėtos) pagal 29 ir 31 straipsnius (išskyrus sumą, mokėtą dėl pakartotinės torakotomijos).
  2. žr. 31 straipsnio 1 ir 3 pastaba.
  3. Kai medicininės kortelės išraše nenurodytas širdies ir kraujagyslių funkcijos nepakankamumo laipsnis, tai draudimo išmoka mokama pagal 31 str.
- 33 Stambiuju periferinių kraujagyslių sužalojimas, nesukėlęs kraujagyslių funkcijos nepakankamumo:
33.1 pažeistos dilbio, blauzdos, riešo arba čiurnos kraujagyslės	5
33.2 pažeistos žasto arba šlaunies kraujagyslės	10
- Pastabos:*
1. Stambiosios periferinės kraujagyslės yra šios: *poraktikaulinė, pažastinė, žastinė, alkūninė, stipininė, klubinė, šlauninė, pakinklinė, blauzdinė arterijos, poraktikaulinė, pažastinė, šlauninė ir pakinklinė venos.*
  2. Kai kraujagyslės pažeistos dilbio arba blauzdos apatiniaiame trečdalyje, tai laikoma, kad jos pažeistos atitinkamai riešo arba čiurnos srityje.
  3. Jei vienoje galūnėje sužalota keletas kraujagyslių, draudimo išmoka mokama tik pagal vieną punktą.
- 34 Stambiuju periferinių kraujagyslių sužalojimas, sukėlęs kraujagyslių funkcijos nepakankamumą, esantį praėjus po traumos dienos ne mažiau kaip 3 mėnesiams ir nustatyta nepraejus metams nuo traumos dienos (kai tai patvirtina išskaitinėje kortelėje)
- Pastabos:*
1. Mokant draudimo išmoką pagal 34 str., iš jos išskaičiuojama suma (jei ji mokėta) pagal 33 straipsnį.
  2. žr. 33 straipsnio 1, 2 ir 3 pastabas bei 31 straipsnio 3 pastabą

Virškinimo organai, veido kaulai

- 35 Viršutinio žandikaulio, skruostikaulio arba apatinio žandikaulio lūžis, apatinio žandikaulio išnirimas
Pastabos:
1. Lūžus žandikauliui abiejose pusėse, 5% draudimo sumos mokama vieną kartą.
  2. Lūžus viršutiniam ir apatiniam žandikauliams, draudimo išmokos sudedamos.
  3. Žandikauliui atsитiktinai lūžus per stomatologines manipuliacijas, darytas dėl draudimino įvykio, draudimo išmoka mokama.
  4. Alveolinės ataugos lūžis nelaikomas žandikaulio lūžiu.
  5. Lūžus ir viršutiniams žandikauliui, ir skruostikauliui, pagal 35 str. iš viso mokama 5% draudimo sumos.
  6. Lūžus kairiajam ir dešiniajam skruostikauliams, nustatant draudimo išmoką atsižvelgiama į kiekvieno skruostikaulio lūžių - procentai sudedami.
  7. Jei dėl žandikaulių ar skruostikaulių lūžio operuojama (pvz. daroma atvira repozicija), tai papildomai išmokama 3% draudimo sumos (nepriklausomai nuo operacijų skaičiaus).
  8. Esant žandikaulio išnirimui, išmoka pagal 35 straipsnį mokama, jeigu tai pirminis išnirimas
- 36 Apatinio žandikaulio iprastinis išnirimas
Pastabos:
1. Esant apatinio žandikaulio iprastiniams išnirimui, išmoka mokama tikrai tada, kai ši komplikacija yra dėl traumos, buvusiųs draudimo laikotarpiu (t.y. pirmasis išnirimas dėl traumos buvo draudimo laikotarpiu), ir diagnozė nustatyta nepraejus metams nuo traumos dienos.
  2. Dėl iprastinio išnirimo pasikartojimų (recidivų) draudimo sumos nemokamos.
  3. Jeigu dėl pirmio išnirimo draudimo išmoka yra mokėta pagal 35 straipsnį, tai mokant draudimo išmoką pagal 36 straipsnį, iš jos išskaičiuojama išmokėtoji suma.
- 37 Žandikaulio sužalojimas, kai netekta:
 37.1. žandikaulio dalies

	37.2. viso žandikaulio	80
	<i>Pastabos:</i>	
	1. 37 str. jau atsižvelgta į operaciją ir dantų netekimą, todėl dėl to papildomos draudimo sumos nemokamos, o išmokėtosios išskaičiuojamos iš draudimo išmokos, mokamos pagal 37 straipsnį.	
	2. Alveolinių ataugų netekimas nelaikomas žandikaulio dalies netekimu.	
38	Liežuvio, burnos ertmės sužalojimas (sužeidimas, nudegimas), sukėlęs:	
	38.1 randų susidarymą nepriklausomai nuo randų didumo (neatsižvelgiant į randus dėl liežuvio ar jo dalies netekimo)	5
	38.2. liežuvio galiuko (iki liežuvio trečdallo) netekimas	10
	38.3. liežuvio dalies netekimą jo viduriniame trečdalyje	30
	38.4. liežuvio dalies netekimą jo šaknies dalyje (proksimalinio trečdallo dalyje) arba visišką liežuvio netekimą	60
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Draudimo išmoka pagal 38 str. 2, 3 ir 4 punktus mokama pagal įrašą medicininėje kortelėje, jeigu joje tiksliai nurodytas netekimo lygis. Prieikus netekimo lygi nustato gydytojas ekspertas.	
	2. Randų buvimą nustato draudiko gydytojas ekspertas, ne anksčiau kaip po 1 mén. nuo traumos dienos.	
39	Dantų trauminis pažeidimas: ne mažiau kaip 1/4 danties vainiko nuskėlimas, danties ar jo šaknies lūžis, danties panirimas (dalinis išnirimas), tarp jų inklinacija (danties įmušimas į alveolę). Dantys turi būti nepažeisti parodontozės:	
	39.1 2 - 3 dantų	4
	39.2 4 - 6 dantų	8
	39.3 7-9 dantų	10
	39.4 10 ir daugiau dantų	12
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Dantims atsitiktinai lūžus per medicinines manipuliacijas, draudimo išmoka mokama, jeigu jos darytos dėl draudiminio įvykio padarinių.	
	2. Už pieninių dantų pažeidimą mokama ¼ šiame straipsnyje nurodytų procentų.	
40	Dantų trauminis netekimas (viso danties vainiko arba vainiko ir šaknies), visiškas danties išnirimas. Dantys turi būti nepažeisti parodontozės:	
	40.1. vieno danties	5
	40.2. 2-3 dantų	10
	40.3. 4-6 dantų	15
	40.4. 7-9 dantų	20
	40.5. 10 ar daugiau dantų	25
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Atsitiktinai netekus dantų dėl klaidingų ar netikslių medicininių manipuliacijų, draudimo išmoka mokama, jeigu jos darytos dėl draudiminio įvykio padarinių.	
	2. Jeigu išmuštas dantis įsodintas (implantuotas), tai draudimo išmoka mokama. Jei vėliau implantuotasis dantis pašalinamas, tai papildoma draudimo išmoka nemokama.	
	3. Kai lūžta žandikaulis ir netenkama dantų (jų tarpe, kai dantys pašalinami iš lūžio vietas), tai draudimo išmoka mokama pagal 35 ir 40 str.- procentai sudedami.	
	4. Dėl traumos lūžus ar pažeidus nuimamus dantų protezus draudimo išmoka nemokama.	
	5. Kai netenkama dantų dėl nuolatinų (nenuimamų) protezų ar tiltų lūžio, tai draudimo išmoka mokama atsižvelgiant tikai į atraminių dantų netekimą dėl traumos.	
	6. Už pieninių dantų netekimą mokama ¼ šiame straipsnyje nurodytų procentų.	
41	Ryklys, seilių liaukų, stemplės, skrandžio-žarnyno (bet kurios dalies) sužalojimas (sužeidimas, plyšimas, nudegimas), taip pat ezofagogastroskopija, daryta svetimkūniams iš stemplės arba skrandžio pašalinti	5
42	Pooperacinė priekinės pilvo sienos išvarža, jei operacija buvo atlikta dėl draudiminio įvykio.	5
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Dėl fizinės įtampos (jų tarpe dėl svorių kėlimo) atsiradusios išvaržos (bambinė, baltosios linijos, kirkšninė, kirkšnio kapšelinė) yra nedraudiminių įvykių padariniai, ir šiais atvejais draudimo išmoka nemokama.	
	2. Draudimo išmoka pagal 42 str. mokama papildomai prie sumos, mokamos dėl pilvo organų traumos, jeigu išvarža yra tos traumos tiesioginis padarinys	
	3. Draudimo išmoka pagal 42 str. mokama tik vieną kartą.	
43	Kepenų (kapsulės), tulžies pūslės trauminis pažeidimas (sumušimas, plyšimas), atsitiktinis üminis apsinuodijimas hepatotoksiniemis medžiagomis, trauminis hepatitis (kepenų uždegimas) arba hepatozė, jei dėl šių padarinių nebuvo operuota	5
44	Kepenų, tulžies pūslės trauminis sužalojimas, dėl ko buvo daryta operacija:	
	44.1. kepenų susiuvimo ar tulžies pūslės pašalinimo	15
	44.2. kepenų susiuvimo ir tulžies pūslės pašalinimo	20
	44.3. kepenų dalies (skilties) pašalinimo	25
	44.4. kepenų dalies ir tulžies pūslės pašalinimo	35
45	Trauminis blužnies sužalojimas:	
	45.1 pokapsulinis plyšimas, dėl kurio nereikėjo operuoti	5
	45.2. dėl kurio pašalinta blužnis	30
46	Kasos, skrandžio, žarnyno (pasaito) sužalojimai, dėl kurių:	
	46.1 susidare trauminės kilmės kasos cista (ertminis navikas, pilnas skysto ar skystoko turinio)	10
	<i>Pastaba:</i>	
	Dėl cistos susidarymo draudimo išmoka mokama, jeigu ji yra tiesioginis kepenų traumos padarinys ir jos buvimą praėjus 6 mėnesiams nuo traumos dienos patvirtinta įrašas medicininėje kortelėje.	

	46.2. pašalinta (rezekuota) dalis skrandžio, dalis žarnyno (pasaito) arba dalis kasos	25
	46.3. pašalinta dalis skrandžio ir arba dalis kasos dalis žarnyno (pasaito) arba (ir) dalis kasos	35
	46.4. pašalintas visas skrandis	60
	46.5. pašalintas visas skrandis ir dalis žarnyno (pasaito) arba (ir) dalis kasos	80
47	Pilvo organų sužalojimai, dėl kurių:	
	47.1. daryta laparoskopija (pilvo ertmės apžiūra endoskopu), laparocentezė (pilvo ertmės pradūrimas), kai draudimo išmoka nemokama pagal šio straipsnio kitus punktus	5
	47.2. įtarus pilvo organų sužalojimą, daryta laparotomija (atverta pilvo ertmė)	10
	47.3. daryta laparotomija, kai buvo sužaloti pilvo ertmės organai	15
	47.4. darytos pakartotinės laparotomijos (pagal šį punktą draudimo išmoka mokama vieną kartą nepriklausomai nuo relaparotomijų skaicius)	10

Pastabos:

1. Jeigu dėl pilvo ertmės organų traumos draudimo išmoka mokama pagal 44, 46 str., tai draudimo išmoka pagal 47 str. nemokama. Jei pagal 47 str. draudimo išmoka buvo išmokėta, tai taikant 44, 46 str., išmokėtoji suma išskaičiuojama. Tačiau, jeigu buvo daroma relaparatomija, tai pagal 47.4 punktą draudimo išmoka mokama nepriklausomai nuo kitų mokėjimų.

Šlapimo išskyrimo ir lytinė sistemos

48	Inksto trauminis sužalojimas:	
	48.1. vientisumo pažeidimas, dėl kurio neoperuota, retroperitoninė, paranefrinė hematoma	5
	48.2. inksto susiuvimas, hematomos drenavimas, lumbotomija	15
	48.3. inksto dalies pašalinimas	30
	48.4. inksto pašalinimas	60
49	Šlapimo išskyrimo sistemos organų sužalojimai, dėl kurių:	
	49.1. daryta punkcinė (troakarinė) arba operacinė cistostomija, cistotomija, hemodializė	5
	49.2. operuota įtarus šlapimo išskyrimo organų sužalojimą	10
	49.3. operuoti sužaloti organai	15
	49.4. dėl tos pačios traumos pakartotinai operuota (mokama tik vieną kartą, nepriklausomai nuo pakartotinių operacijų skaicius)	10

Pastabos:

1. Kai dėl traumos pašalintas inkstas ar jo dalis, tai draudimo išmoka mokama tik pagal 48 str.
2. Kai inkstas ar jo dalis pašalinta per pakartotinę operaciją, tai draudimo išmoka gali būti mokama po tos pačios traumos pagal 49 str. 4 punktą ir pagal 48 str. 2 arba 3 punktą.
3. Po vienos traumos 49 str. 1, 2 ir 3 punktai kartu netaikomi.

50	Šlapimo arba lytinės sistemų organų sužalojimas (sužeidimas, plyšimas, sumušimas, nudegimas (ne mažesnis kaip II laipsnio), nušalimas (ne mažesnis kaip II laipsnio), atsiltktinis ūminis apsinuodijimas nefrotoksiniuose nuodais) kai nėra padariniai (komplikacijų), kuriems esant kituose straipsniuose nustatytas didesnis draudimo sumos procentas	5
----	---	---

51 Lytinės sistemos trauminis sužalojimas, dėl kurio:

51.1.	pašalinta viena kiaušidė, vienas kiaušintakis (Falopijaus vamzdis), viena sėklidė (tēstis)	15
51.2.	pašalintos abi kiaušidės, abu kiaušintakiai, abi sėklidės (testis) arba dalis vyro lytinio organo (varpos)	30
51.3.	pašalinta gimda:	

kai moters amžius iki 40 metų	50
kai moters amžius nuo 40 iki 50 metų	30
kai moters amžius 50 ar daugiau	15

51.4. pašalinta visa vyro varpa

52.1.	iki 18 metų	30
52.2.	18 ar daugiau metų	15

Pastaba:

Išmoka pagal 52 str. mokama tikta tada, kai išžaginimo faktą patvirtina teismas

Minkštieji audiniai

53	Veido, priekinio ir šoninio kaklo paviršiaus, požandikaulinės sritys minkštujų audinių pažeidimas (dėl mechaninio, cheminio, terminio ar kitokio ūminio prievertinio poveikio, taip pat būklė po odos persodinimo), dėl kurio liko pigmentinės dėmės ir/ar randai, kenkiantys veido išvaizdai pagal išvadą (tikrinant apdraustojo sveikatą praėjus nuo traumos ne mažiau kaip 3 mėnesiams):	
	53.1. kai išvaizdos pakitimai matomi	
	53.2. kai pakitusi natūrali išvaizda, subjaurota viena veido pusė	2
	53.3. veido subjaurojimas (abiejų veido pusių išvaizdos labai didelis pakimas, kai nebéra ar beveik nėra nepažeistų veido plotų)	25
	<i>Pastabos:</i>	70
	1. Kai dėl nosies sužalojimo draudimo išmoka mokama pagal 24 str., tai dėl nosies deformacijos ir randų papildoma draudimo išmoka pagal 53 str. gali būti mokama, jeigu yra veido išvaizdos pakitimų.	
	2. Kai dėl kaukolės veidinės dalies (kaulų) lūžio buvo operuojama (daroma atvira rezopozicija) ir todėl liko randas veide, tai išmoka mokama atsižvelgiant į lūžį ir į pooperacinių randa, jeigu jis pakeičia veido išvaizda.	
54	Galvos plaukuotosios dalies, liemens, galūnių minkštujų audinių pažeidimas (dėl mechaninio, cheminio, terminio ar kitokio ūminio prievertinio poveikio, taip pat būklė po odos transplantacijos), dėl kurio, pasibaigus gijimui, liko randai (pagal matmenis - tikrinant apdraustojo sveikatą praėjus nuo traumos ne mažiau kaip 3 mėnesiams):	

54.1.	nuo 2 kv.cm iki 0.5 procento kūno paviršiaus ploto	2
54.2	nuo 0.5 procento iki 1 procento kūno paviršiaus ploto	5
54.3.	nuo 1 iki 2 procentų kūno paviršiaus ploto	10
54.4.	nuo 2 iki procentų kūno paviršiaus ploto	15
54.5.	nuo 4 iki 6 procentų kūno paviršiaus ploto	20
54.6.	nuo 6 iki 8 procentų kūno paviršiaus ploto	25
54.7.	nuo 8 iki 10 procentų kūno paviršiaus ploto	30
54.8.	nuo 10 iki 15 procentų kūno paviršiaus ploto	35
54.9.	nuo 15 procentų kūno paviršiaus ploto ir didesni	40
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Kūno paviršiaus ploto 1% yra lygus apdraustojo plaštakos delninio paviršiaus (delno ir pirštų kartu) plotui. Šis plotas apskaičiuojamas kvadratiniais centimetrais: plaštakos ilgi, matuojamą nuo riešo sąnario iki III piršto galinio (naginio, trečiojo) pirštaulio viršūnės, dauginant iš plaštakos pločio, matuojamo II-V delnakaulių galvučių linijoje (neatsižvelgiant į I pirštą).	
	2. Draudimo išmoka dėl atvirų lūžių pooperacinių ir amputacinių randų nemokama.	
55	Liemens, galūnių minkštujų audinių pažeidimas (dėl mechaninio, cheminio, terminio ar kitokio ūminio prievartinio poveikio, būklė po odos transplantacijos), dėl kurio liko pigmentinės dėmės (pagal matmenis (žr. 54 str. 1 pastaba) – tikrinant apdraustojo sveikatą praėjus nuo traumos ne mažiau kaip 3 mėnesiams):	
	55.1 nuo 0.5 procento iki 1 procento kūno paviršiaus ploto imtinai	2
	55.2. daugiau kaip 1 procento iki 10 procentų kūno paviršiaus ploto	5
	55.3. nuo 10 procentų kūno paviršiaus ploto ir didesnės	10
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Jeigu galvos plaukuotoji dalis plinka dėl grybelinių ar kitų ligų, tai draudimo išmoka nemokama.	
	2. Draudimo išmoka pagal 54, 55 str. mokama tik pagal vieną – sunkiausią – iš padarinių.	
56	Nudegininė liga, nudegininis šokas, nudegininė Intoksikacija	5
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Draudimo išmoka pagal 56 str. mokama papildomai prie draudimo išmokos, mokamos dėl likusių randų bei pigmentinių dėmių.	
57	Kai draudimo išmoka mokama pagal 103 straipsnį, tai pagal 56 straipsnį draudimo išmoka nemokama.	
	Atviras arba uždaras minkštujų audinių sužalojimas, dėl kurio yra šie padariniai: raumeninė išvarža, potrauminis periostitas (antkaulio uždegimas), nesirezorbavusi hematoma (ne mažesnė kaip 5 cm ²), taip pat, jei plyšo raumuo, pažeistas sausgyslės vientisumas (išskyrus pėdos ir plaštakos pirštų sausgysles), palimtas raumenų ar fascijos (jungiamojo audinio plėvės) transplantantas (plastinei operacijai, daromai dėl traumos):	
	57.1. yra vienas iš išvardytų padarinių	5
	57.2 du ir daugiau išvardintų padarinių	10
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Nesirezorbavusios hematomos buvimas nustatomas gydytojo eksperto, patikrinant apdraustojo sveikatą ne anksčiau kaip praėjus 3 mėnesiams nuo traumos dienos.	
	2. Draudimo išmoka dėl sausgyslės vientisumo pažeidimo mokama, jeigu nepertraukiamas gydymas tėsesi ne mažiau kaip 14 dienų.	
	3. Po tos pačios traumos 54 ir 57 str. kartu netaikomi: mokama pagal straipsnį, kuris numato didesnę išmoką.	
	Stuburas	
58	Stuburo kaklinės, krūtininės arba juosmeninės dalies slankstelių kūnų, lankų ar sąnarinių ataugų lūžis, lūžis - panirimas, panirimas (patvirtintas rentgenologiskai) arba išnirimas (žr. 60 str. pastabas):	
	58.1. vieno slankstelio	15
	58.2 dviejų slankstelių	20
	58.3. trijų slankstelių	25
	58.4 keturių arba daugiau slankstelių	30
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Kai dėl stuburo traumų numatyta 58 str. atliekama operacija, tai papildomai mokama 10% draudimo sumos.	
	2. Už pakartotiną operaciją dėl to paties draudiminio įvykio papildomai 10% draudimo sumos yra nemokama.	
59	Stuburo kaklinės, krūtininės arba juosmeninės dalies slankstelių skersinių arba keterinių ataugų lūžis	
	59.1. vieno slankstelio	5
	59.2. dviejų slankstelių	10
	59.3. trijų slankstelių ir daugiau	15
	<i>Pastabos:</i>	
	1. Kai draudimo išmoka mokama pagal 58 straipsnį, tai dėl to paties slankstelio ataugų lūžio pagal 59 straipsnį draudimo išmoka nemokama.	
	2. Kai viename slankstelyje nustomi keli 59 str. numatyti sužalojimai, tai išmokos procentai nesumuojam.	
	3. Kai dėl stuburo traumų numatyta 59 str. atliekama operacija, tai papildomai mokama 5% draudimo sumos.	
	4. Už pakartotiną operaciją dėl to paties draudiminio įvykio papildomai 5% draudimo sumos yra nemokama.	
60	Kryžkaulio lūžis, stuburgalio (os sacrum, os coccygis) slankstelių lūžis, išnirimas, panirimas ar pašalinimas:	
	60.1. stuburgalio slankstelių panirimas,	2
	60.2 stuburgalio slankstelių lūžis arba išnirimas	5

60.3. kryžkaulio lūžis	10
60.4. vieno ar kelių stuburgalio slankstelių pašalinimas	10

Pastabos:

1. Jeigu per vieną traumą buvo keletas to paties slankstelio pažeidimų (slankstelio kūno ar jo ataugų lūžis, jo raiščių pažeidimai), tai draudimo išmoka mokama pagal sunkiausią pažeidimą.
2. Jeigu buvo pažeidimai, numatyti 58 straipsnyje, ir kartu buvo pažeistos stuburo smegenys, tai draudimo išmoka mokama atsižvelgiant į abu pažeidimus - sudedant procentus, numatytais 7 ir 58 straipsniuose.
3. Kai dėl stuburo (išskyrus stuburgalio) traumos buvo operuojama, tai papildomai mokama 10 % draudimo sumos pagal 58 str. arba 5 % pagal 59str., bet jeigu papildoma išmoka mokama dėl nugaros smegenų traumos operacijos (žr. 7 straipsnio 3 pastabą), tai papildomai dar sykį pagal 58-60str. už operaciją nemokama.

Ranka
Menté ir raktikaulis

61	Mentés, raktikaulio lūžis, peties-raktikaulio, krūtinkaulio-raktikaulio sąvaržos vientisumo pažeidimas (plyšimas, panirimas, išnirimas):	
61.1.	vieno kaulo lūžis arba vienos sąvaržos plyšimas ar išnirimas	5
61.2.	dviejų kaulų lūžis arba dviejų sąvaržų plyšimas, išnirimas, arba vieno kaulo lūžis ir vienos sąvaržos plyšimas, išnirimas	10
61.3.	nesuaugęs lūžis, netikras sąnarys, dviejų sąvaržų vientisumo pažeidimas kartu su vieno kaulo lūžiu, dviejų kaulų lūžis ir kartu vienos sąvaržos vientisumo pažeidimas	15

Pastabos:

1. Kai dėl 61 str. išvardytų pažeidimų buvo operuojama, daroma lūžgalių atvira repozicija, osteosinteze ar daroma raiščių plastinė operacija tai vieną kartą papildomai mokami 5% draudimo sumos.
2. Draudimo išmoka dėl to, kad nesuaugo lūžis arba susidarė netikras sąnarys, mokama, jeigu šis traumas padarinys yra praėjus ne mažiau kaip 9 mėnesiams nuo traumos ir tai patvirtina įrašas medicininėje kortelėje. Jeigu anksčiau draudimo išmoka mokėta dėl lūžio pagal 61.1 ar 61.2 punktą, tai ji išskaičiuojama iš draudimo išmoka, kuri mokama pagal 61.3 punktą.

Peties sąnarys

62	Peties sąnario srities sužalojimas: mentés sąnarinės duobės, žastikaulio galvutės, anatominio kaklelio, gumburų lūžis, žastikaulio išnirimas, raiščių sužalojimas (žr. 63 straipsnio pastabas):	
62.1.	kaulų dalelių atplyšimas, mentés sąnarinės duobės lūžis, žastikaulio pirminis išnirimas	5
62.2.	kelių kaulų lūžis, žastikaulio išnirimas ir kaulo (kaulų) lūžis, žastikaulio (galvutės, anatominio kaklelio, gumburų) lūžiai	10
62.3.	žastikaulio galvutės rezekcija (ranka tabaluoja)	40

63	Peties sąnario sužalojimo padariniai, esantys praėjus nuo traumos dienos ne mažiau kaip 9 mėnesiams, kai tai patvirtina įrašas medicininėje kortelėje (mokama papildomai prie sumų, kurios mokamos pagal 62 straipsnį):	
63.1.	sąnario funkcijos sutrikimas (ribotas judumas, kontraktūra)	5
63.2.	jprastinis išnirimas, kai jis yra pirminio išnirimo, buvusio draudimo laikotarpiu, padarinys	10
63.3.	peties sąnario ankilozė (nejudumas), išskyrus ankilozę po žastikaulio galvutės rezekcijos (ankilozė turi būti patvirtinta rentgeno nuotrauka)	30

62- 63 str. pastabos:

1. Kai dėl peties sąnario srities traumos buvo operuojama, tai papildomai mokama 10% draudimo sumos. Kai imamas ir kauliniš autotransplantatas, tai papildomai mokama pagal 102 str. 2 punktą.
2. Išmoka dėl jprastinio išnirimo mokama tik tada, kai pakartotinis išnirimas yra recidyvas pirminio išnirimo, buvusio draudimo laikotarpiu, ir kai pakartotinis išnirimas, pagal kuri nustatyta jprastinio išnirimo diagnozė, buvo ne vėliau kaip per vienerius metus nuo pirminio išnirimo dienos.
3. Jeigu pirminis išnirimas buvo iki draudimo laikotarpio, tai pasikartojantys išnirimai néra draudiminiai įvykiai ir draudimo išmokos nemokamos.
5. Išnirimas pripažįstamas, jeigu jis buvo atitaisytas gydymo įstaigoje.
6. Kai peties sąnarys yra nejudrus, kartu yra nejudrus ir alkūnės sąnarys, tai 63 str. 3 punktas netaikomas, o pagal 68 str. 2 punktą mokama 40% draudimo sumos.
7. Dėl vienos rankos sužalojimo išmokama draudimo išmoka negali viršyti 80% draudimo sumos.

Žastas

64	Žastikaulio lūžis bet kurioje jo diafizės dalyje, taip pat chirurginio kaklelio lūžis (sąnariniam lūžiui šis straipsnis netaikomas)	10
----	---	----

Pastabos:

1. Kai dėl žastikaulio lūžio buvo operuojama, tai papildomai vieną kartą mokama 10% draudimo sumos, tačiau jeigu išmoka papildomai mokama dėl peties ar alkūnės sąnario operacijos, tai pagal šią pastabą papildoma išmoka nemokama. Minkštujų audinių tvarkymas operacija nelaikomas.
2. Jeigu išmoka mokama pagal 66 straipsnį, tai 64 straipsnis netaikomas.

65	Žastikaulio netikras sąnarys (nesuaugęs lūžis, pseudoartrozė), esantis praėjus nuo traumos ne mažiau kaip 9 mėnesiams, kai tai patvirtina įrašas medicininėje kortelėje (mokama papildomai prie sumų, mokamos pagal 64 straipsnį)	5
----	---	---

66	Rankos trauminė amputacija arba sunkus sužalojimas, dėl kurio ranka amputuota per metus laiko nuo traumos:	
66.1.	amputuota ranka su kitais pečių juostos kaulais (mente, raktikauliu arba jų dalimi)	80
66.2.	amputuota bet kurioje žasto dalyje arba per peties sąnarių	75
66.3.	amputuota ranka, kuri iki traumos buvo vienintelė	100